

EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJA (ES) 2019/1552**2019 m. kovo 26 d.****su pastabomis, sudarančiomis neatskiriama sprendimo dėl bendros įmonės SESAR 2017 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo dalį**

EUROPOS PARLAMENTAS,

- atsižvelgdamas į savo sprendimą dėl bendros įmonės SESAR 2017 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 94 straipsnį ir IV priedą,
  - atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą ir Transporto ir turizmo komiteto nuomonę (A8-0118/2019),
- A. kadangi bendra įmonė SESAR (toliau – Bendra įmonė) buvo įsteigta 2007 m. vasario mėn., kad vykdytų Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų (SESAR) programą, kurios tikslas – modernizuoti eismo valdymą Sąjungoje;
- B. kadangi, priėmus Tarybos reglamentą (ES) Nr. 721/2014 ⁽¹⁾ ir patvirtinus „SESAR 2“ programą, Bendros įmonės veiklos laikotarpis buvo pratęstas iki 2024 m. gruodžio 31 d.;
- C. kadangi Bendra įmonė sukurta kaip viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė, o steigiamosios narės yra Sąjunga ir Eurokontrolė;
- D. kadangi 2014–2024 m. „SESAR 2“ programos, finansuojamos pagal programą „Horizontas 2020“, diegimo etapu Sąjungos įnašas yra 585 000 000 EUR; kadangi pagal naujus programos „Horizontas 2020“ narystės susitarimus numatoma, kad Eurokontrolės įnašas gali sudaryti apie 500 000 000 EUR, kiti aviacijos pramonės partneriai prisidės inėsdami ne mažiau kaip 720 700 000 EUR, o tai sudaro maždaug 90 proc. nepiniginio Eurokontrolės ir kitų partnerių įnašo;
- E. pažymi, kad Bendra įmonė pateikė savo biudžetą, suskirstytą į du atskirus skirsnius: 1) „SESAR 1“ ir 2) „SESAR 2020“; taip pat pažymi, kad programa „SESAR 1“ buvo bendrai finansuojama pagal TEN-T ir Septintąją mokslinių tyrimų bendrąją programą, o programa „SESAR 2020“ bendrai finansuojama programos „Horizontas 2020“ lėšomis;

Bendrosios pastabos

1. atkreipia dėmesį į tai, kad Audito Rūmų ataskaitoje dėl 2017 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų Bendros įmonės finansinių ataskaitų (toliau – Audito Rūmų ataskaita) Bendros įmonės finansinė būklė 2017 m. gruodžio 31 d. bei tą dieną pasibaigusių finansinių metų operacijų ir pinigų srautų rezultatai bei grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, laikantis finansinio reglamento ir Komisijos apskaitos pareigūno patvirtintų apskaitos taisyklių;
2. pripažįsta, kad Audito Rūmų ataskaitoje konstatuojama, jog 2017 finansinių metų Bendros įmonės metinėse finansinėse ataskaitose atspindimos operacijos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos;
3. pažymi, kad 2017 m. pabaigoje Bendra įmonė buvo finansuojama iš keturių skirtingų finansavimo šaltinių; atkreipia dėmesį į taikomų teisinių sistemų įvairovę ir nuosavus standartus bei įpareigojimus, pagal kuriuos Bendra įmonė veikia ir pripažįsta, kad toks modelis yra labai sudėtingas;

Biudžeto ir finansų valdymas

4. 2017 m. Bendros įmonės bendra mokėjimų asignavimų suma sudarė 191 813 383 EUR (2016 m. – 157 152 638 EUR), 213 022 000 EUR (2016 m. – 162 851 972 EUR), įskaitant asignuotąsias pajamas ir perkėlimus į kitą laikotarpį; pažymi, kad įsipareigojimų asignavimai sudarė 113 346 265 EUR (2016 m. – 99 073 761 EUR), įskaitant asignuotąsias pajamas ir perkėlimus į kitą laikotarpį – 130 944 000 EUR (2016 m. – 101 407 854 EUR);
5. pažymi, kad pagal Audito Rūmų ataskaitą įsipareigojimų panaudojimo lygis buvo 80,24 proc., mokėjimų asignavimų lygis buvo 67,97 proc. (2016 m. atitinkamai 95,7 proc. ir 63,2 proc.);

⁽¹⁾ OLL 192, 2014 7 1, p. 1.

6. atkreipia dėmesį į tai, kad „SESAR 1“ išipareigojimų ir mokėjimų asignavimų įvykdymo lygis atitinkamai buvo 11 proc. ir 68 proc., – tokius žemus skaičius paaiškina nenumatytos asignuotosios pajamos, siekiančios maždaug 17 mln. EUR, ir tai, kad 2016 m. gruodžio mėn. programa „SESAR 1“ buvo oficialiai baigta ir paskutinis mokėjimas buvo atliktas 2017 m. gruodžio mėn.; Bendra įmonė turėjo iki 2017 m. pabaigos užtikrinti pakankamai Septintosios bendrosios programos lėšų, kad būtų galima kompensuoti piniginių įnašų, gautų iš „SESAR 1“ pramonės narių, perteklių ir išmokėti pavėlavusias, tačiau pagrįstas išlaidų deklaracijas dėl dar nebaigtų Septintosios bendrosios programos projektų;
7. pažymi, kad „SESAR 2020“ išipareigojimų ir mokėjimų asignavimų įvykdymo lygis atitinkamai buvo 92 proc. ir 68 proc.; pastarasis yra žemas dėl vėlavimų įgyvendinant programos „Horizontas 2020“ projektus, kuriems vadovavo pramonės nariai, ir dėl pernelyg konservatyvus biudžeto planavimo, atsižvelgiant į metinių susitarimų dėl finansinio įgyvendinimo delegavimo pavėluoto gavimo riziką;
8. pažymi, kad 2016 m. vykdyto audito metu buvo patikrintos 476 išlaidų ataskaitos, tenkančios visiems 15 narių ir sudarančios 120 000 000 EUR sumą arba 14 proc. visų išlaidų, kurios, kaip teigiama, buvo 884 000 000 EUR, o jų likutinis klaidų lygis – 1,09 proc.;

Daugiametis biudžeto vykdymas pagal Septintąją bendrąją programą ir TEN-T programas

9. pažymi, kad iš bendro 892 800 000 EUR operatyvinės ir administracinės veiklos biudžeto, skirto „SESAR 1“ veiklai, 2017 m. pabaigoje Bendra įmonė prisiėmė išipareigojimų už 853 000 000 EUR ir atliko 801 000 000 EUR mokėjimų (89,7 proc. turimo biudžeto);
10. pažymi, kad iš 1 254 500 000 EUR nepiniginių ir grynųjų pinigų įnašų, kuriuos kiti nariai turi skirti Bendros įmonės operatyvinei ir administracinei veiklai finansuoti (670 200 000 EUR Eurokontrolės ir 584 300 000 EUR oro eismo sektoriaus narių skiriami įnašai), 2017 m. pabaigoje Bendra įmonė patvirtino 1 099 900 000 EUR įnašus (560 700 000 EUR Eurokontrolės ir 539 200 000 EUR oro eismo sektoriaus narių įnašai);
11. pažymi, kad 2017 m. pabaigoje bendras Sąjungos įnašas grynaisiais pinigais buvo 633 900 000 EUR, palyginti su visais Eurokontrolės narių skirtais 560 700 000 EUR ir 539 200 000 EUR oro eismo sektoriaus narių skirtais nepiniginiais ir grynųjų pinigų įnašais;
12. pažymi, kad 2017 m. Bendra įmonė toliau vykdė programos „SESAR 1“ finansinį ir administracinį užbaigimą; pabrėžia, kad 2017 m. programa „SESAR 1“ gavo iš Sąjungos 37 mln. EUR, kad įvykdytų neįvykdytus išipareigojimus Bendros įmonės nariams, nustatytus atlikus galutinių finansinių ataskaitų, gautų ir peržiūrėtų 2017 m., vertinimą, taip pat kad padengtų galimų papildomų auditų atlikimą, galimus teisinius veiksmus Bendros įmonės atžvilgiu ir gražintų savo nariams perteklinius grynųjų pinigų įnašus; taip pat pažymi, kad 25,9 mln. EUR suma patvirtinta kaip Eurokontrolės grynųjų pinigų įnašas, iš kurių 13,4 mln. EUR yra iš 2016 m., tačiau sudaro 2017 m. biudžeto dalį dėl techninių klausimų, o 12,5 mln. EUR skirta 2017 m.; pažymi, kad Bendra įmonė gavo 16,8 mln. EUR kaip ypatingąsias pajamas, kurias daugiausia sudaro atgautos sumos, susijusios su nariais; palankiai vertina tai, kad likę pertekliniai gryniesi pinigai, sudarantys 23,1 mln. EUR, ir 38,6 mln. EUR mokėjimų asignavimų yra pakankamos sumos, kad būtų galima įvykdyti visus išipareigojimus ir užbaigti programą „SESAR 1“;

Daugiametis biudžeto vykdymas pagal programą „Horizontas 2020“

13. atkreipia dėmesį į tai, kad iš Bendrai įmonei pagal programą „Horizontas 2020“ veiklos ir administracinio 639 800 000 EUR biudžeto, skirto programai „SESAR 2020“ įgyvendinti, 2017 m. pabaigoje Bendra įmonė prisiėmė išipareigojimų, kurie sudarė 236 700 000 EUR, ir atliko mokėjimų, kurie sudarė 112 300 000 EUR; be to, pažymi, kad šie mokėjimai daugiausia buvo išankstiniai mokėjimai, skirti pirmai ir antrai programos „SESAR 2020“ projektų grupei finansuoti;
14. pažymi, kad kiti nariai prie Bendros įmonės su „SESAR 2020“ susijusios pagrindinės veiklos turėjo prisidėti ne mažiau kaip 825 900 000 EUR nepiniginių ir piniginių įnašų suma (apie 500 000 000 EUR Eurokontrolės ir numatyta 325 900 000 EUR oro eismo sektoriaus narių įnašų suma); be to, pažymi, kad 2017 m. pabaigoje kiti nariai nurodė 97 300 000 EUR vertės nepiniginius įnašus, tačiau jie dar nebuvo patvirtinti;
15. palankiai vertina tai, kad pirmą kartą į 2017 m. biudžeto 2 skirsnį įtrauktos einamosios išlaidos ir įnašai natūra, susiję su programa „SESAR 2020“; pažymi, kad programa „SESAR 2020“ gavo iš Sąjungos 75,5 mln. EUR, kad įvykdytų neįvykdytus 2017 m. ir 2018 m. pirmųjų mėnesių išipareigojimus, taip pat 6,7 mln. EUR gauta iš Eurokontrolės kaip grynųjų pinigų įnašas einamosioms išlaidoms;

16. pažymi, kad 2017 m. pabaigoje Komisijos bendrose „Horizontas 2020“ dotacijų valdymo ir stebėjimo priemonėse nebuvo užbaigti specialūs pakeitimai, būtini norint tvarkyti Bendros įmonės nepiniginis įnašus;
17. pažymi, kad 2017 m. pabaigoje bendra Sąjungos piniginių įnašų, skirtų Bendros įmonės pagrindinei veiklai finansuoti, suma sudarė 132 900 000 EUR, o oro eismo sektoriaus ir Eurokontrolės narių įnašai sudarė 104 000 000 EUR;
18. pažymi, jog pirmieji programos „SESAR 2020“ auditai rodo, kad dėl supaprastinimo, pradėto taikyti pagal programą „Horizontas 2020“, ir dėl išaugusios pagrindinių naudos gavėjų patirties klaidų skaičius ir lygis yra mažesni;

Veiklos rezultatai

19. palankiai vertina tai, kad vykdant programą „Horizontas 2020“ nebekyla nustatytų pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių nebuvimo klausimas; apgailestauja, kad informacijos apie trečiąjį pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių rinkinį dar nėra, nes projektai dar nepakankamai įgyvendinti; vis dėlto pažymi, kad pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai rodo, jog tikslai iš esmės yra pasiekti; atkreipia dėmesį į tai, kad ekspertai ragina toliau stebėti ir analizuoti, kiekvienų metų pabaigoje aiškiai atskirti pagal pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius faktiškai įvykdytą veiklą ir pagal juos numatomą veiklą;
20. pažymi, kad Bendra įmonė įvykdė pagrindinius politikos ir veiklos tikslus, nurodytus 2017–2019 m. bendrajame programavimo dokumente;
21. palankiai vertina SESAR paskelbtą veiksmų planą, kuriuo siekiama užtikrinti saugų ir patikimą bepiločių orlaivių naudojimą visoje Europoje; mano, kad, siekiant saugiai į Europos oro erdvę integruoti bepiločius orlaivius, reikia įvairių inovacijų, įskaitant su oro eismo valdymu (OEV) susijusias technologijas; su susidomėjimu atkreipia dėmesį į Europos bepiločių orlaivių rinkos numatomos raidos iki 2050 m. apžvalgą ir atsiveriančias dideles galimybes Europai bei jos konkurencingumui pasaulio mastu, taip pat veiksmus, kurių reikia imtis per artimiausius 5–10 metų norint šį potencialą realizuoti, įskaitant paramą moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai, kuri gali būti teikiama sukuriant Sąjungos lygmens ekosistemą, apimančią reguliavimo sistemą ir technologijas ir suburiančią visus pagrindinius viešojo ir privačiojo sektorių suinteresuotuosius subjektus, ir taip pasiekiant, kad Sąjunga skirtų didesnę finansavimą, ypač siekiant remti mažųjų ir vidutinių įmonių plėtrą šiame sektoriuje;
22. atkreipia dėmesį į tai, kad valdymo išlaidų santykis (administracinis / veiklos biudžetas) išlieka mažesnis nei 5 proc. – tai rodo, kad Bendros įmonės organizacinė struktūra yra gana paprasta ir efektyvi;
23. su susirūpinimu atkreipia dėmesį į tai, kad 2017 m. pabaigoje tarpinė svorto poveikio vertė buvo 0,56; ragina Bendrą įmonę imtis veiksmų, kad per visą 2014–2020 m. laikotarpį būtų pasiektas tikslinis 0,85 svorto koeficientas;
24. su džiaugsmu atkreipia dėmesį į tai, kad ekspertai pažymi, jog, palyginti su Bendros įmonės veikla pagal Septintąją bendrąją programą, daugiau dėmesio dabar skiriama tam, kad būtų užtikrintas platesnis suinteresuotųjų šalių dalyvavimas įgyvendinant Europos oro eismo valdymo pagrindinį planą (toliau – OEV pagrindinis planas);

Viešųjų pirkimų ir įdarbinimo procedūros

25. atsižvelgdamas į Audito Rūmų ataskaitą pažymi, kad 2017 m. gruodžio 31 d. Bendroje įmonėje dirbo 40 darbuotojų (2019 m. – 44 darbuotojai);
26. atkreipia dėmesį į 2017 m. žmogiškųjų išteklių lyginamosios analizės rezultatus: esama 60 proc. pagrindinės veiklos etatų, 30 proc. administracinių ir 10 proc. neutralių etatų;
27. atkreipia dėmesį į tai, kad Bendra įmonė pradėjo aštuonias viešųjų pirkimų procedūras, kurias užbaigus buvo sudaryta 14 bendrųjų ir tiesioginių paslaugų sutarčių; pažymi, kad Bendra įmonė pateikė 29 specialiąsias sutartis ir 13 pakeitimų, ir bendra 2017 m. baigtų vykdyti viešųjų pirkimų veiksmų vertė sudarė daugiau kaip 5 540 000 EUR;

Interesų konfliktų prevencija ir valdymas, taip pat skaidrumas

28. pažymi, kad 2017 m. dešimt auditų atliko kita išorės audito bendrovė, o vienam auditui atlikti reikėjo naudoti Biudžeto generalinio direktorato bendrąją sutartį dėl to, kad Bendros įmonės bendrojoje sutartyje buvo nustatytas trijų įmonių interesų konfliktas; pripažįsta, kad devynis auditus atliko statutinis auditorius; atkreipia dėmesį į tai, kad Bendra įmonė peržiūrėjo pagrindų sutartį dėl audito paslaugų, sudarytą su trimis išorės audito įmonėmis, ir audito veiklą vykdo tik tos įmonės; atkreipia dėmesį į tai, kad iki šiol atliktuose audituose nebuvo nustatyta jokių esminių problemų, dėl kurių reiktų kreiptis į administracinę valdybą;

Vidaus kontrolė

29. su pasitenkinimu pažymi, kad Bendra įmonė įdiegė *ex ante* kontrolės procedūras, pagrįstas finansinių ir veiklos dokumentų tikrinimu, ir atliko paramos gavėjų *ex post* auditą;
30. palankiai vertina tai, kad Bendra įmonė toliau taiko daugialypį požiūrį, siekdama veiksmingai persvarstyti, valdyti ir mažinti riziką, ir tikisi, kad Bendra įmonė skirs dėmesio savo nustatytai didelei bendrai rizikai, susijusiai su Europos oro eismo valdymo pagrindiniu planu ir programa „SESAR 2020“;
31. apgailestauja dėl to, kad išorės auditorius nustatė Bendros įmonės finansų kontrolės procesų trūkumus, kuriuos daugiausia nulėmė sudėtinga finansų reglamentavimo sistema ir tai, kad įmonę neseniai paliko svarbūs finansų srities darbuotojai, taip pat per didelis darbo krūvis finansų departamente;

Vidaus auditai

32. pažymi, kad programos „SESAR 1“ auditas beveik baigtas: buvo suplanuota 20 auditų atrinktuose septyniuose nariuose, iš šių auditų 18 baigti 2017 m. – tai buvo ketvirtojo auditų ciklo dalis, nurodyta Bendros įmonės *ex post* audito strategijoje; palankiai vertina tai, kad 2017 m. likutinis klaidų lygis buvo 0,36 proc.;
33. atkreipia dėmesį į tai, kad buvo atliktas Bendros įmonės veiklos pagal programą „Horizontas 2020“ 2014–2016 m. laikotarpio Komisijos tarpinis vertinimas; pažymi, kad Bendros įmonės administracinė valdyba 2018 m. gegužės mėn. patvirtino veiksmų planą, į kurį įtraukta tam tikra jau pradėta veikla;
34. pažymi, kad 2016 m. spalio mėn. Komisijos Vidaus audito tarnyba (VAT) atliko programos „Horizontas 2020“ dotacijų proceso auditą; pažymi, kad VAT pateikė penkias rekomendacijas, kurių viena įvertinta kaip „labai svarbi“; be to, pažymi, kad parengtas išsamus veiksmų planas ir kad iki 2017 m. pabaigos buvo įgyvendintas veiksmų planas pagal 4-ias iš 5-ių rekomendacijų; ragina Bendrą įmonę pranešti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai apie likusias rekomendacijos įgyvendinimą;
35. pažymi, kad 2017 m. spalio mėn. VAT atliko Bendros įmonės valdymo, rizikos valdymo ir vidaus kontrolės procesų auditą, siekiant koordinuoti veiklą su Bendru paramos centru ir įgyvendinti Bendro paramos centro priemones ir paslaugas; atkreipia dėmesį į tai, kad Vidaus audito tarnyba pateikė tris rekomendacijas; ragina Bendrą įmonę teikti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai šių rekomendacijų įgyvendinimo ataskaitas;

Kiti klausimai

36. atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija 2017 m. atliko programos „SESAR 1“ (2007–2016 m.) galutinį vertinimą, kuris parodė, kad Bendra įmonė įgyvendina savo tikslus, padeda įveikti susiskaidymą ir užtikrinti, kad būtų toliau siekiama mokslinių tyrimų tikslų; pažymi, kad Komisija atliko tarpinį galutinį SESAR programos „Horizontas 2020“ (2014–2016 m.) vertinimą ir padarė išvadą, kad Sąjungos, privačiojo sektoriaus ir valstybių narių mokslinių tyrimų partnerystė yra tinkama priemonė programos tikslams pasiekti; palankiai vertina tai, kad patvirtintas veiksmų planas, kuriuo siekiama atsižvelgti į šiuose vertinimuose pateiktas rekomendacijas;
37. pažymi, kad Europos oro erdvės valdymas išlieka suskaidytas, o Bendro Europos dangaus koncepcija dar neįgyvendinta; pakartoja, kad SESAR atlieka labai svarbų vaidmenį užtikrinant mokslinių tyrimų koordinavimą ir jų rezultatų įgyvendinimą vykdamas SESAR projektą bei siekiant projekto tikslų;
38. ragina SESAR ir Komisiją įvertinti SESAR sprendimų, ypač susijusių su sąveikumo užtikrinimu ir veiksmis siekiant užbaigti Bendro Europos dangaus projektą, įgyvendinimo rezultatus;

39. pažymi, kad 2017 m. Audito Rūmai paskelbė specialiąją ataskaitą dėl Bendro Europos dangaus iniciatyvos; apgailestauja, kad tiek šioje ataskaitoje, tiek Komisijos galutiniame vertinime pastebimas Europos oro eismo valdymo pagrindinio plano įgyvendinimo vėlavimas ir tai, kad teisės aktuose nustatytas fiksuotas Bendros įmonės veiklos laikotarpis neatitinka planuojamos darbo, kurių ji turėtų atlikti, trukmės; taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad Audito Rūmai pabrėžė, jog Bendra įmonė turi sustiprinti savo atskaitomybę už OEV pagrindinio plano vykdymą;
  40. pažymi, kad auditoriai įtraukė į imtį šešiolika SESAR projektų, kurių auditas atliktas penkiose skirtingose valstybėse ir kurie buvo susiję su įvairiais SESAR suinteresuotaisiais subjektais; ragina Bendrą įmonę visapusiškai atsižvelgti į specialiojoje ataskaitoje išdėstytas rekomendacijas ir imtis tinkamų veiksmų.
-